

JEANINE CUMMINS

PĂMÂNT AMERICAN

Traducere din limba engleză
BOGDAN PERDIVARĂ

LITERA

București
2020

1

Unul dintre gloanțele dintâi pătrunde pe geamul deschis și trece pe deasupra toaletei pe care stă Luca. Nici nu înțelege imediat că despre un glonț e vorba, și doar norocul face ca proiectilul să nu-l izbească între ochi. Luca abia dacă bagă de seamă fâșâitul ușor al glonțului zburând pe lângă el și oprindu-se în spate, în peretele acoperit cu plăci de faianță. Însă ploaia de gloanțe care urmează e gălăgioasă, bubuitoare și răpăie îndesat, *țac-țac-țac*, cu viteza palelor unui elicopter. E un zvon de țipete, dar zgomotul acela are viață scurtă, exterminat iute de focurile de armă. Până să-și tragă Luca fermoarul, să lase capacul și să se suie pe el ca să arunce o privire, până să apuce să-și dea seama de unde vine zarva asta teribilă, ușa de la baie se deschide și mami e acolo.

- *Mijo, ven*, zice cu voce atât de domoală, încât Luca n-o aude.

Brațele nu-i sunt blânde; îl propulsează spre duș. Băiatul se împiedică în treapta îmbrăcată în gresie și cade în față, pe palme. Mami se aruncă peste el și, de la căzătura asta, își străpunge buza cu dinții. Simte gust de sânge. Un strop întunecat lasă un cerculeț roșu minuscul pe gresia din baie, verde ca iarba. Mami îl îmbrânțește într-un ungher. Dușul nu are ușa, nici

perdea. E doar un colț al băii bunicii lui, cu un al treilea perete poziționat în așa fel încât să lase impresia unei cabine. Peretele e înalt de cam un metru șaptezeci și lung de un metru – suficient cât, cu un pic de noroc, să-i ascundă vederii pe Luca și pe mama lui. Spinarea lui Luca e lipită de zid, umerii săi mici ating amândoi pereții. Și-a tras genunchii spre bărbie și mami e înfășurată peste el, lipită ca o carapace de țestoasă. Ușa băii rămâne deschisă, lucru care-l îngrijorează pe Luca, deși nu poate s-o vadă dincolo de scutul trupului mamei lui, peste baricada peretelui-cabină al bunicii. Ar vrea să se furișeze și să împingă ușa, doar atâtica, cu un deget. Ar vrea s-o închidă. Nu știe că mama lui a lăsat-o înadins deschisă. Că o ușă închisă atrage priviri mai cercetătoare.

Păcănitul gloanțelor continuă afară, însoțit de un iz de cărbune și carne arsă. Papi frige carne acolo, face copănele de pui, preferatele lui Luca. Îi plac doar un pic pârlite, îi place aroma crocantă a pielii. Mama lui ridică privirea, suficient cât să i se uite în ochi. Își lipește palmele de obrajii lui și încearcă să-i acopere urechile. Afară, focurile de armă se răresc. Încetează cu totul, apoi revin în rafale scurte, la fel ca, i se pare lui Luca, ritmul întretăiat și sălbatic al inimii lui. Printre pocnetele seci, Luca aude încă radioul, unde o voce de femeie anunță *¡La Mejor 100.1 FM Acapulco!*, după care Banda MS începe să cânte despre câtă fericire aduce dragostea. Cineva trage în aparatul de radio, apoi izbucnesc râsete. Voci de bărbați. Doi sau trei, își dă seama Luca. Pași apăsați în *patio*.

– E aici? zice o voce, aproape de fereastră.

– Aici.

– Mira, am găsit un băiat. El e?

Adrián, vărul lui Luca. Poartă pantofi de sport cu crampoane și tricou cu Hernández. Adrián poate face,

cu al său *balón de fútbol*, patruzeci și șapte de duble cu genunchiul fără să scape mingea.

– Nu știi. Pare de vârsta corectă. Fă-i o poză.

– Fiți atenți, pui la grătar! zice altă voce. Mamă, da' ce bine arată. Vrei niște pui?

Creștetul lui Luca e îndesat sub bărbia mamei, corpul ei îl cuprinde strâns pe al lui.

– Lasă puiul, *pendejo*. Uită-te prin casă.

Mami se balansează, așa ghemuită cum stă, împingându-l și mai tare în faianța peretelui. Se strânge în el și aud amândoi scârțâitul și trântitul ușii din spate. Pași în bucătărie. Răpăitul intermitent al gloanțelor. Mami întoarce capul și observă, bătător la ochi pe pardoseală, stropul de sânge al lui Luca, iluminat de o geană de lumină venită prin fereastră. Luca îi simte răsuflarea poticnindu-i-se în piept. În casă e liniște acum. Holul care se termină la ușa băii e mochetat. Mami își trage peste palmă mâneca de la cămașă, apoi Luca privește cu groază cum se apleacă, depărtându-se de el, spre mica pată de sânge care-i dă în vileag. Trece cu mâneca peste gresie, lăsând o dâră abia vizibilă, apoi se furișează înapoi lângă el chiar când bărbatul din hol împinge cu patul Kalașnikovului ușa, deschizând-o complet.

Sunt probabil trei de toți, fiindcă Luca încă aude două voci în curte. De cealaltă parte a peretelui dușului, al treilea bărbat își desface fermoarul pantalonilor și-și golește vezica în toaleta bunicii. Luca nu respiră. Mami nu respiră. Ochii le sunt închiși, corpurile, neclintite, până și adrenalina le-a rămas suspendată, supusă voinței calcifiate a nemișcării. Omul sughiță, trage apa, se spală pe mâini. Și le șterge cu prosopul cel bun, galben, cel pe care *abuella* îl scoate doar la ocazii.

Nu se mișcă nici după ce bărbatul iese. Nici după ce aud iarăși vaietul subțire și trântitul ușii de la bucătărie.

Rămân acolo înnoțați, brațe și picioare și genunchi și bărbii și pleoape strânse și degete încleștate, chiar și după ce-l aud pe bărbat cum se alătură tovarășilor de afară, după ce îl aud anunțând că a verificat casa și că acum o să mănânce o bucată de pui, fiindcă nu există nici o scuză ca să lași un grătar de mâna întâi de izbeliște, nu când atâția copii mor de foame prin Africa. Omul e încă suficient de aproape de fereastră pentru ca Luca să-i audă plescăitul umed, cleios al gurii mestecând puiul. Luca se concentrează pe respirat, înăuntru și afară, fără vreun sunet. Își spune că nu-i decât un vis urât, unul oribil, dar pe care l-a mai avut de multe ori. De fiecare dată se trezește, cu inima bubuind în piept, simțindu-se cuprins de o ușurare imensă. „N-a fost decât un vis.“ Fiindcă în zonele urbane din Mexic trăiesc căpcăuni moderni. Fiindcă și părinții care au grijă să nu discute în fața copiilor despre violență, să schimbe postul de radio când se dau știri despre schimburi de focuri, să-și țină ascunse propriile temeri, nu-i pot împiedica să vorbească cu alți copii. La leagăne, pe terenul de *fútbol*, în toaleta băieților de la școală, poveștile sângeroase se adună și se amplifică. Puștii ăștia, fie ei săraci sau bogați, au văzut cu toții cadavre în stradă. Omorurile sunt un fapt obișnuit. Și știi, din ce vorbesc unii cu alții, că există o ierarhie a pericolului, că unele familii sunt mai primejdive decât altele. Luca știa așadar – cu toate că n-a primit vreodată nici cea mai mică dovadă că părinții lui ar fi expuși riscului, cu toate că în fața lui au arătat un curaj impecabil –, știa că această zi va veni. Asta nu-i îndulcește însă cu nimic sosirea. Mami își retrage menghina brațului de pe ceafa lui, apoi se lasă pe spate suficient cât să-i îngăduie să vadă că unghiul luminii care se prefiră prin geamul de la baie s-a schimbat.

E ceva binecuvântat în momentele de după groază și de dinainte de confirmare. Când se mișcă în cele din urmă, Luca simte o încântare scurtă, viscerală, pur și simplu pentru că e viu. Se bucură o clipă de respirația tremurătoare care-i umflă pieptul. Își lipește palmele de gresie, ca să-i simtă răceala netedă. Mami se prăbușește lângă peretele din cealaltă parte a băii și mișcă falca într-un fel care îi scoate în evidență gropița din obrazul stâng. E ciudat să-i vadă pantofii buni, de mers la biserică, în duș. Luca duce un deget la tăietura de pe buză. Sângele s-a uscat, însă își trece peste ea dinții și se deschide iar. Înțelege că, dacă totul ar fi un vis, n-ar simți gust de sânge.

După o vreme, mami se ridică de jos.

– Stai aici, îl povățuiește în șoaptă. Să nu te miști până ce nu mă întorc după tine. Un sunet să nu scoți, ai înțeles?

Luca se întinde să-i apuce mâna.

– Mami, nu te duce.

– *Mijo*, mă întorc imediat, bine? Rămâi aici, zice mami desfăcându-i degetele de pe brațul ei. Să nu te miști. Fii cuminte.

Lui Luca îi vine ușor să asculte instrucțiunile mamei, nu pentru că ar fi un copil ascultător, ci pentru că nu vrea să vadă. Toată familia lui, acolo, în curtea din spate a bunicii. Astăzi, sâmbătă, 7 aprilie, este *quinceañera* verișoarei lui, Yénifer, adică petrecerea cu ocazia împlinirii a cincisprezece ani. Poartă o rochie lungă, albă. Sunt acolo tatăl și mama ei, *tio* Alex și *tia* Yemi. Mai e și fratele mai mic al lui Yénifer, Adrián, care, fiindcă a împlinit deja nouă ani, se tot împăunează că-i cu un an mai mare decât Luca deși nu-i despart decât patru luni.

Înainte ca lui Luca să-i vină să facă pipi, el și Adrián au bătut mingea prin curte cu ceilalți *primos*. Mamele

s-au așezat în jurul mesei, în curte, lăsându-și paharele de *palomas* cu gheață să îmbroboneze șervețelele. Ultima dată când fuseseră cu toții acasă la *abuella*, Yénifer dăduse din greșală peste Luca la baie, iar Luca fusese atât de copleșit de rușine, încât de data asta o convinsese pe mami să vină cu el și să stea de pază la ușă. Bunicii nu i-a plăcut asta; i-a spus mamei lui că-l răsfăță prea tare, că un băiat de vârsta lui ar trebui să se poată duce la baie singur, dar uite că Luca e singurul copil la părinți, așa că i se trec cu vederea lucruri care nu li s-ar ierta altora.

În orice caz, Luca este acum singur în baie și încearcă să nu se gândească, dar gândul începe să-i zumzăie în cap fără voie: schimbul de replici arțăgoase dintre mami și bunica a fost poate ultimul, n-o să mai aibă niciodată prilejul să se certe. Luca se apropiase bățâindu-se de masă, șoptindu-i la ureche lui mami, iar *abuella*, văzând, clătinase din cap și fluturase amenințător degetul înspre amândoi, făcându-le observație. Avea și un fel aparte de-a zâmbi atunci când critica. Însă mami era mereu de partea lui Luca. Își dăduse ochii peste cap și-și trăsese scaunul de lângă masă, ignorând dezaprobarea propriei sale mame. Când a fost asta? Acum zece minute? Două ore? Luca se simte desprins de hotarele timpului care au existat mereu până acum.

Aude de afară pașii șovăitori ai mamei lui, târșăitul ușor al pantofului ei printre niște cioburi. Un suspin solitar, cu prea mult aer tras în piept ca să poată fi socotit hohot de plâns. Apoi ceva mai mult zgomot când străbate curtea, de data asta cu o țintă, și își deblochează telefonul. Când vorbește, din glasul ei răzbate o încordare cum Luca n-a mai auzit, o stridentă apăsătoare care vine din fundul gâtlejului.

- Am nevoie de ajutor.

2

Când mami se întoarce să-l scoată din duș, îl găsește pe Luca făcut ghem și legănându-se. Îi spune să se ridice în picioare, însă el scutură din cap și se hâțână încă și mai tare, cutremurat de o șovăială îngrozită. Câtă vreme rămâne acolo, la duș, cu fața ascunsă în ungherele întunecate ale coatelor, câtă vreme nu se uită la mami, poate să amâne cunoașterea a ceea ce știe deja. Poate prelungi momentul de speranță irațională că vreun crâmpei al lumii de ieri ar fi încă intact.

I-ar fi poate mai bine să se ducă și să se uite, să privească petele intense de culoare de pe rochia albă a lui Yénifer, să vadă ochii lui Adrián cășcați către cer, să zărească părul cărunt al bunicii, împâslit cu chestii care n-ar trebui să existe în veci în afara recipientului bine închis al unui craniu. S-ar putea să fie bine, de fapt, ca Luca să vadă epava caldă a proaspăt răposatului său tată, cu spatula îndoită, ruptă sub greutatea prăbușirii, cu sângele prelingându-se încă pe pardoseala de ciment din *patio*. Fiindcă nimic din ce-ar putea să vadă, oricât de oribil ar fi, nu e mai rău decât scenele pe care le-ar putea invoca Luca în locul lor, iradiind din propria-i imaginație.

După ce-l face în cele din urmă să se ridice, mami îl scoate afară pe ușa din față, o idee care ar putea sau nu să fie bună. Dacă *los sicarios* s-ar întoarce, ce-ar fi mai rău – să-i găsească pe stradă, la vedere, sau să rămână ascunși înăuntru, unde nu le-ar putea observa sosirea? O întrebare la care nu se poate răspunde. Nimic nu mai este, acum, mai bun ori mai rău decât orice altceva. Străbat curtea îngrijită a bunicii, și mami deschide poarta. Se așază amândoi pe bordura vopsită în galben, cu picioarele pe stradă. Cealaltă parte e umbrită, însă aici lumina e puternică și soarele se opintește dogoritor în fruntea lui Luca. După niște minute scurte, învălășite, aud vuietul sirenelor apropiindu-se. Mami, pe care o cheamă Lydia, își dă seama că-i clănțănesc dinții. Nu-i e frig. Are subsurorile umede, și pielea de pe brațe i s-a făcut ca de găină. Luca se apleacă, icnește și vomită, un singur val. Scoate la iveală un gogoloi de salată de cartofi, pătat cu roz de la punciu de fructe. Gogoloiul se turtește de asfalt, între picioarele lui, însă el și maică-sa nu se dau mai încolo. Nici măcar nu par să bage de seamă. Nu observă nici freământul grăbit al perdelelor și jaluzelelor de la ferestrele alăturate, semn că vecinii se pregătesc să fie credibili pentru mai târziu, când vor susține că n-au văzut nimic.

Luca observă totuși zidurile care se înșiruie pe strada bunicii. Le-a văzut de nenumărate ori, astăzi însă percepe o diferență: fiecare casă de pe aici are în față o curte mică, la fel ca a bunicii, ferită de stradă printr-un zid ca al ei, având pe coamă sârmă ghimpată, câte o plasă metalică ori câte un grilaj țepos, ca la bunica, și accesibilă doar pe o poartă încuiată ca a bunicii. Acapulco e un oraș periculos. Oamenii își iau măsuri de precauție chiar și în cartiere bune

ca acesta, mai ales în cartiere bune ca acesta. Dar la ce bun atâta protecție când vin oamenii ăia? Luca își lasă capul pe umărul mamei, iar ea îl cuprinde cu un braț. Nu-l întreabă dacă îi e bine, fiindcă de acum înainte întrebarea asta va purta povara unei dureroase absurdități. Lydia face ce poate ca să nu se gândească la multele cuvinte pe care nu le va mai rosti, la bruscul și monstruosul vid de cuvinte pe care nu va mai apuca vreodată să le articuleze.

Când sosesc, polițiștii pun bandă galbenă cu *escena del crimen* la ambele capete ale străzii, ca să oprească circulația și să facă loc macabrei parade a vehiculelor de urgență. Sunt agenți mulți, o armată întreagă, care se învârt pe lângă Luca și Lydia cu un respect coregrafiat. Când un polițist mai mare în rang se apropie și începe să pună întrebări, Lydia ezită o clipă, gândindu-se unde să-l trimită pe Luca. E prea mic ca să poată asculta tot ce are ea de spus. Ar trebui să-l lase în grija cuiva pentru câteva minute ca să poată răspunde fără ocolișuri acestor întrebări fioroase. La tatăl lui ar trebui să-l trimită. La mama ei. La sora ei, Yemi. Numai că-s morți cu toții în curte, cu corpurile aproape lipite, ca piesele de domino răsturnate. Oricum nu mai are nici o noimă. Poliția nu a venit să ajute. Lydia începe să plângă în hohote. Luca se ridică și-și așază curbura rece a brațului pe ceafa mamei lui.

- Dați-i un minut, zice ca un om mare.

Când detectivul se întoarce, vine însoțit de o femeie, o doctoriță, care i se adresează direct lui Luca. Își lasă palma pe umărul lui și-l întreabă dacă i-ar plăcea să urce la ea în mașină. Pe latură se vede scris SEMEFO și portierele din spate sunt deschise. Mami îi face un semn aprobator, așa că Luca se duce cu femeia și stă în dubă, bălăngănindu-și picioarele peste bara de protecție

din spate. Doctorița îi oferă o doză metalică brumată, un *refresco* rece.

Creierul Lydiei, care a fost temporar blocat de șoc, începe să funcționeze iarăși, însă se târăște ca un melc. A rămas așezată pe bordură, iar detectivul s-a proțăpît între ea și fiul ei.

- L-ați văzut pe trăgător? o întreabă.

- Trăgători, la plural. Cred că trei au fost.

Își dorește ca detectivul să se dea mai într-o parte, ca să nu-l scape din ochi pe Luca. E la doar zece pași mai încolo.

- I-ați văzut?

- Nu, i-am auzit. Ne ascundeam la duș. Unul a intrat să se ușureze cât eram acolo. Poate găsiți amprente pe robinet. S-a spălat pe mâini. Vă vine a crede? zice Lydia și își lovește tare palmele una de alta, încercând parcă să sperie amintirea. Am mai auzit încă două voci afară.

- Au spus sau au făcut ceva care ne-ar putea ajuta să-i identificăm?

Scutură din cap.

- Unul a mâncat niște pui.

Detectivul scrie *pollo* în carnețel.

- Unul a întrebat dacă *el* e acolo.

- O țintă anume? A zis și cine e *el*? Un nume, ceva?

- Nici nu trebuia. Despre soțul meu e vorba.

Detectivul se oprește din scris și o fixează cu privirea, așteptând.

- Și soțul dumneavoastră este...?

- Sebastián Pérez Delgado.

- Reporterul?

Lydia încuviințează din cap, iar detectivul șuiera printre dinți.

- E aici?

Ea încuviințează iarăși.

- În *patio*. Cu spatula. Cu pancarta.

- Îmi pare rău, *señora*. Soțul dumneavoastră a primit multe amenințări, așa-i?

- Da, dar nu în ultimul timp.

- Și care a fost, mai exact, natura amenințărilor?

- I-au spus să nu mai scrie despre carteluri.

- Că altfel?

- Că altfel îi omoară toată familia, zice ea cu voce searbădă.

Detectivul trage o gură bună de aer și se uită la Lydia cu ceva ce-ar putea fi interpretat drept milă.

- Când a fost amenințat ultima oară?

Lydia clatină din cap.

- Nu știu. Acum mult timp. N-ar fi trebuit să se întâmple așa. N-ar fi trebuit să se întâmple.

Detectivul strânge din buze și nu mai scoate o vorbă.

Polițistul nu vrea s-o contrazică. Spre deosebire de mulți dintre colegii lui – nici nu știe exact care-s ăia, dar n-are a face –, se întâmplă să nu fie pe statul de plată al cartelurilor. Nu are încredere în nimeni. În definitiv, din mai bine de două duzini de agenți și membri ai personalului medical care se învârt pe lângă casa și curtea bunicii în chiar clipa de față, marcând poziția cartușelor goale, examinând urmele de pași, analizând stropii de sânge, fotografiind, verificând pulsuri, făcând semnul crucii peste cadavrele familiei Lydiei, șapte primesc plăți regulate de la cartelul local. Șpaga e de trei ori mai mare decât salariile oferite de guvern. De fapt, unul i-a și trimis un mesaj lui *el jefe* ca să-l anunțe că Luca și Lydia au supraviețuit. Ceilalți nu fac nimic, fiindcă exact pentru asta îi și plătește cartelul, să-și fâțâie uniformele și să mențină aparențele autorității publice. Unii se simt împovărați moral; alții nu. Nu au de ales, oricum, nici unii și nici